Европейски парламент
2019-2024

Комисия по външни работи

2023/2072(INI)

5.9.2023

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно последиците за сигурността и отбраната от влиянието на Китай върху критичната инфраструктура в Европейския съюз
(2023/2072(INI))

Комисия по външни работи

Докладчик: Клемен Грошел

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....3

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно последиците за сигурността и отбраната от влиянието на Китай върху критичната инфраструктура в Европейския съюз
(2023/2072(INI))

Европейският парламент

– като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид дял V от Договора за Европейския съюз, и по-специално глава 2, раздел 2 от него относно разпоредбите, свързани с общата политика за сигурност и отбрана,

– като взе предвид „Стратегическия компас за сигурността и отбраната – за Европейски съюз, който защитава своите граждани, ценности и интереси и допринася за международния мир и сигурност“, одобрен от Съвета на 21 март 2022 г. и от Европейския съвет на 25 март 2022 г.,

– като взе предвид Версайската декларация, приета на неформалното заседание на държавните и правителствените ръководители на 11 март 2022 г.,

– като взе предвид съвместното съобщение от Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 20 юни 2023 г., озаглавено „Европейска стратегия за икономическа сигурност“ (JOIN(2023) 0020),

– като взе предвид Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за устойчивостта на критичните субекти и за отмяна на Директива 2008/114/ЕО на Съвета (Директива за устойчивостта на критичните субекти)[1],

– като взе предвид Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 и Директива (ЕС) 2018/1972 и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 (Директива МИС 2)[2],

– като взе предвид Препоръката на Съвета от 8 декември 2022 г. относно координиран подход на равнището на Съюза за укрепване на устойчивостта на критичната инфраструктура,

– като взе предвид комюникето от срещата на високо равнище във Вилнюс, прието от държавните и правителствените ръководители на държавите от НАТО,

[1] ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 164.
[2] ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80.

участващи в срещата на Северноатлантическия съвет във Вилнюс на 11 юли 2023 г.,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2023/XXXX от [дата] на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема в областта на полупроводниците (Законодателен акт за интегралните схеми)[3],

– като взе предвид предложението на Комисията от 15 септември 2022 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно хоризонталните изисквания за киберсигурност за продукти с цифрови елементи и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/1020 (COM(2022)0454),

– като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становището на комисията по международна търговия,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A9-0000/2023),

А. като има предвид, че неотдавнашното съвместно съобщение относно европейска стратегия за икономическа сигурност се съсредоточава върху свеждането до минимум на рисковете, произтичащи от някои икономически потоци в контекста на увеличено геополитическо напрежение и ускорени технологични промени, като същевременно се запазва максимална икономическа отвореност и динамизъм;

Б. като има предвид, че Директивата относно устойчивостта на критичните субекти и Директивата МИС 2 предоставят всеобхватна правна рамка за укрепване както на физическата, така и на цифровата устойчивост на критичната инфраструктура, включително тази, свързана с енергетиката, транспорта, здравеопазването, цифровата инфраструктура, водата и храните;

В. като има предвид, че след публикуването на Препоръката на Съвета от 8 декември 2022 г. вече се извършват целенасочени действия, за да се гарантира обща реакция на ЕС при инциденти, включително чрез засилване на координацията с НАТО чрез работната група ЕС-НАТО относно устойчивостта на критичната инфраструктура, заложена в структурирания диалог между НАТО и ЕС относно устойчивостта;

Г. като има предвид, че принудителните политики и нарастващата самоувереност на Китайската народна република (КНР), включително агресивната ѝ позиция спрямо Тайван, както и социалните и икономическите последици от пандемията от COVID-19 и руската агресивна война срещу Украйна разкриха уязвимостта на ЕС и потвърдиха необходимостта от намаляване на рисковете в областта на отношенията му с КНР и други недемократични трети държави;

[3] ОВ L XXX.

Д. като има предвид, че придобиването от Китай на критична инфраструктура, особено в съседните на ЕС държави, включително Западните Балкани, представлява нарастващ риск за връзката между търговията и сигурността;

Е. като има предвид, че китайско-руското стратегическо партньорство продължава да нараства, включително в областта на трансфера на технологии и военни способности;

Същността на проблема: разбиране на стратегията на Китай за военно-граждански термоядрен синтез

1. подчертава, че стратегията на Китай за военно-граждански синтез (ВГС) е ръководена от държавата програма и план за използване на всички лостове на държавната и търговската власт за укрепване и подкрепа на Народната освободителна армия (НОА), въоръженото крило на Китайската комунистическа партия (ККП);

2. счита, че ръководената от партията политическа система и икономика на Китай често изискват от частните дружества да приведат търговските си интереси в съответствие с военните, репресивните и политическите дейности на ККП; подчертава, че вследствие на това международните дейности на китайските дружества помагат на ККП да разшири влиянието си върху чужди държави и да подкопае геополитическите съперници;

3. счита, че ВГС трябва да се разбира в по-широк политически и стратегически контекст, като се вземат предвид взаимовръзките му с други инициативи, като например инициативата „Един пояс, един път“ (включително Цифровия път на коприната); счита, че крайната цел на ВГС е да се постигне напредък по дългосрочната стратегическа цел на Китай да се превърне във водеща световна сила;

Последици от гражданско-военната стратегия на КНР

4. предупреждава за риска китайските дружества да участват в стратегически активи на ЕС, особено дружествата, които имат преки или непреки връзки с военната система на Китай; подчертава в тази връзка своята загриженост, че технологиите и технологичният експертен опит ще бъдат прехвърлени на китайските военни сили, което ще увеличи способността на НОА да разработва следващото поколение военни технологии, които могат да се използват за упражняване на принуда върху партньори в Азия и по света;

5. подчертава, че Китай произвежда 70 % от батериите в света (в Китай се намират три от петте най-големи гиганти за производство на батерии), представлява 60 % от световното производство на алуминий и 75 % от производството на силиций, е водещата рафинерия за 60 % от лития и 70 % от медта и произвежда 84 % от никела и 85 % от кобалта в света; подчертава, че китайските миннодобивни дружества извършват дейност в Демократична република Конго (кобалт), Индонезия (никел) и Чили и Австралия (литий) и че неговият квазимонопол върху производството и преработката на тези стоки от критично значение представлява

не само сериозно геополитическо предизвикателство за ЕС, но и огромен риск за отбранителните и други промишлени сектори на Европа;

6. припомня, че както дипломатическата, така и военната комуникация се осъществяват посредством частни подводни кабели, предоставяни от китайски дружества, като например HMN Technologies – образувание, свързано с киберразузнаването на НОА; изразява дълбоката си загриженост относно подводните кабелни системи за данни, управлявани от китайското дружество HMN Technologies, които свързват териториите на държавите — членки на ЕС, и Индийско-Тихоокеанския регион, включително военните бази на държавите членки и НАТО в региона, създавайки уязвимост по отношение на сигурността по отношение на подводното наблюдение и събирането на разузнавателни данни;

Разработване на отговори: разширяване на инструментариума, за да се отговори на опасенията в областта на сигурността и отбраната

7. предупреждава, че влошаването на обстановката в областта на сигурността в Европа и по света изисква спешно обмисляне на начините за укрепване на стратегическата автономност на ЕС и за намаляване на зависимостта му от държави като КНР, които са системни конкуренти, а не стратегически партньори; подчертава необходимостта да се предотврати изтичането на чувствителни нововъзникващи технологии и ключови изделия с двойна употреба към проблемни дестинации, които преследват или си сътрудничат в стратегии във връзка с ВГС;

8. остава загрижен, че европейската критична инфраструктура става все по-уязвима на външно влияние; във връзка с това приветства неотдавнашните законодателни стъпки за повишаване на устойчивостта на критичните субекти в ЕС; отбелязва със загриженост обаче, че такива инициативи са до голяма степен ограничени до процедури за скрининг на преките чуждестранни инвестиции, като по този начин се оставят други канали за достъп и влияние върху критичните активи от страна на ККП;

9. отбелязва, че скринингът на заинтересованите страни с достъп до критична инфраструктура не може да бъде ограничен до преки инвестиции; призовава към това, настоящите инструменти, насочени към преки чуждестранни инвестиции и чуждестранни субсидии, да бъдат разширени, така че да включват общи процедури за скрининг за всички заинтересовани страни, участващи в проекти на ЕС за критична инфраструктура; призовава Комисията, с подкрепата на държавите членки, да картографира, проследява и оценява достъпа на Китай до критична инфраструктура в ЕС; подчертава, че държавите членки носят крайната отговорност за защитата на инфраструктурата, но не са приложили последователно настоящите насоки относно преките чуждестранни инвестиции, нито са създали механизми за скрининг на инвестициите на национално равнище;

10. приветства потенциала на предложението на Комисията за европейска стратегия за икономическа сигурност за разширяване на инструментариума на ЕС, така че да включва износ или изходящи инвестиции в ограничен набор от ключови базови технологии с военни приложения, наред с другото, в областта на квантовите

изчислителни технологии, авангардните полупроводници и изкуствения интелект; призовава за бързо приемане на предложенията на Комисията и за пълно прилагане от страна на държавите членки на разширената регулаторна рамка на ЕС, за да се изключат субектите, които биха могли да допринесат за ВГС;

11. освен това приветства предложението на Комисията за предотвратяване на изтичането на чувствителни нововъзникващи технологии чрез създаване на списък с технологии с двойна употреба въз основа на тясно определени и ориентирани към бъдещето критерии, като например потенциалния благоприятстващ и трансформиращ характер на дадена технология, риска от ВГС и риска от злоупотреба с технологията за нарушаване на правата на човека; призовава Комисията и държавите членки възможно най-скоро да определят и приложат съответните мерки за защита на тези технологии с двойна употреба;

12. приветства приемането на Европейския законодателен акт за интегралните схеми, който ще увеличи способността на ЕС да произвежда полупроводници и ще създаде стратегическа карта на, наред с другото, пропуските в способностите във веригата за създаване на стойност в областта на полупроводниците в ЕС, като по този начин ще се ограничи зависимостта на ЕС от трети държави като Китай; призовава за допълнителни предложения за гарантиране на веригите на производство и доставки на критична инфраструктура и материали в рамките на ЕС;

13. призовава Комисията да предложи нова законодателна рамка за смекчаване на рисковете за сигурността, произтичащи от доставчиците на подводни кабелни системи; подчертава необходимостта да се попречи на доставчиците на кабелни системи, като например китайските дружества, да споделят данни с разузнавателни служби за цели, различни от защитата на инфраструктурата от външни намеси или злонамерени атаки;

Връзката между вътрешната и външната сигурност: укрепване на устойчивостта на най-близките партньори на ЕС

14. осъзнава навлизането на КНР на пазара на ЕС и по-широкото му съседство; призовава Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) да гарантират, че мерките, предприети за укрепване на устойчивостта на ЕС спрямо китайското влияние, са разширени и по отношение на най-близките партньори на ЕС, по-специално присъединяващите се държави и тези, които са част от политиката на съседство на ЕС;

15. припомня, че военноморските сили на КНР разполагат с правни инструменти, за да гарантират, че гражданските кораби и инфраструктура на Китай могат да се използват за военни цели и за целите на сигурността; счита, че Китай може да използва своята гражданска търговска инфраструктура, за да подкрепи присъствието на НОА в трети държави; предупреждава, че такъв ВГС предоставя на НОА достъп до чуждестранни пристанища, което ѝ дава възможност да разположи предварително логистична поддръжка за разполагането на военноморски сили в Индийския океан, Средиземно море и Атлантическия океан; подчертава, че рисковете от шпионаж са най-големи, когато китайските

граждански търговски активи се намират в логистични центрове в близост до военноморски бази на ЕС и НАТО или пристанищни оператори, които са подписали споразумения за предоставяне на логистична подкрепа на европейски дружества;

16. отбелязва, че една трета от цялата инфраструктура в Африка, изградена от 2010 г. насам, е финансирана и изградена от китайски държавни предприятия; подчертава, че през последните 20 години Китай е увеличил своите търговски, инвестиционни и кредитни ангажименти с малко или непрозрачни договорни задължения; изразява загриженост, че този китайски модел е очевидно привлекателен за много държави, които не могат да изпълнят изискванията на ЕС за достъп до равностойни равнища на финансиране, като по този начин се разширява влиянието на Китай в ущърб на партньорствата на ЕС; призовава Комисията и ЕСВД да гарантират, че високите стандарти на ЕС за инвестиции с партньорите не компрометират неговите отношения и ангажираност в областта на сигурността като надежден и стратегически партньор;

17. подчертава със загриженост стратегията на КНР за изграждане на „база за сътрудничество в областта на синята икономика“ по крайбрежието на Африка, включително чрез строителство на риболовни кораби и съоръжения за ремонт на плавателни съдове, които могат да се използват и за военни цели; подчертава, че е налице обща липса на подробности и прозрачност по отношение на тези споразумения и лицензи с африканските държави; очертава потенциалните геополитически последици за ЕС, особено в трети държави, в които ЕС има ангажименти;

°

° °

18. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на Съвета и на Комисията.